

Отже, виділені інструменти державного регулювання економіки, відносяться до таких, на основі яких здійснюється формування стратегії соціально-економічного розвитку держави відповідно до основних функцій, а також сприятимуть розвитку економіки на регіональному рівні. Запропоновано інструментарій державного регулювання економіки, на основі якого може здійснюватися формування концепцій, стратегій та програм розвитку держави відповідно до виконання нею основних функцій, а також розвиток економіки на регіональному рівні, що на відміну від існуючих інструментів регулювання, базується на систематизації методів державного регулювання економіки за класифікаційними ознаками, а саме: за формою та за засобами впливу регулювання, які можуть бути використані державними та місцевими органами управління в конкретних умовах для забезпечення розвитку регіонів.

Висновки. Розвинуто науково-теоретичні основи щодо визначення ролі держави в регулюванні фінансово-бюджетних відносин на основі еволюції поглядів відомих економічних шкіл, що дало можливість показати як змінювалися умови стосовно втручання держави в економічні процеси шляхом виконання своїх економічних і соціальних функцій. Розроблено інструментарій державного регулювання економіки, на основі якого може здійснюватися формування концепцій, стратегій та програм розвитку держави відповідно до виконання нею основних функцій, а також розвиток економіки на регіональному рівні. Перспективи подальших досліджень було спрямовано на вдосконалення підходів до побудови національної моделі економічної політики, ключову роль у якій відіграють процеси міжбюджетного регулювання, що дасть змогу органам влади уникнути помилок під час побудови власної моделі розвитку держави загалом, та сприятиме розвитку регіонів зокрема.

Література

1. Агапова И.И. История экономической мысли : курс лекций / И. И. Агапова. – М. : Ассоциация авторов и издателей "ТАНДЕМ"; Изд-во ЭКМОС, 1998. – 248 с.
2. Державне регулювання економіки : навч. посібн. / С.М. Чистов, А.Є. Никифоров, Т.Ф. Куденко та ін. – К. : Вид-во КНЕУ, 2000. – 316 с.
3. Иванов Ю.Б. Современные проблемы налоговой политики / Ю.Б. Иванов, А.Н. Тищенко. – Харьков: ИД "ИНЖЭК", 2006. – 328 с.
4. Лисяк Л.В. Бюджетна політика у системі державного регулювання соціально-економічного розвитку України : монографія / Л.В. Лисяк. – К. : Вид-во ДННУ АФУ, 2009. – 600 с.
5. Найважливіші функції держави. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.anodonta.com.ua/study/1.html> – Назва з титул. екрана.
6. Налогообложение: теории, проблемы, решения / под общ. ред. В.П. Вишневого. – Донецк: Дон НТУ, ИЭП НАН Украины, 2006. – 504 с.
7. Современные школы экономической мысли. [Электронный ресурс]. – Доступний з <http://www.modern-econ.ru/vvedenie/predmet-metod/razvitie/sovremennye.html> – Назва з титул. екрана.
8. Стеченко, Д.М. Державне регулювання економіки : навч. посібн. / Д.М. Стеченко. – Вид. 2-ге, [перероб. та доп.]. – К. : Вид-во "Знання", 2004. – 262 с.
9. Тищенко, А.Н. Стратегические аспекты формирования налоговых систем / А.Н. Тищенко // Бизнес Информ. – 2007. – № 1-2. – С. 91-97.
10. Фінанси України: інституційні перетворення та напрями розвитку : монографія / за ред. І.Я. Чугунова. – К. : Вид-во ДННУ АФУ, 2009. – 848 с.

Кузьминчук Н.В. Регуляція фінансово-бюджетних відносин сквозь призму самых распространенных экономических отношений

Предложены теоретические положения, касающиеся определения роли государства в регулировании финансово-бюджетных отношений в свете эволюции взглядов известных экономических школ, которые, в отличие от распространенных взглядов на эти теории, позволили исследовать, как изменялись сфера и глубина вмешательства государства в экономические процессы при выполнении им экономических и социальных функций. Обоснована целесообразность использования теорий экономических школ на практике, что поможет выработать регулирующие мероприятия преодоления негативных явлений в экономике, а также возможность прогнозировать развитие регионов.

Ключевые слова: государство, функции государства, финансово-бюджетное регулирование, экономические теории.

Kuz'minchuk N.V. Adjusting of financially budgetary relations through the prism of the most widespread economic theories

Theoretical positions, touching determination of role of the state in adjusting of financially-budgetary relations in the light of evolution of looks of the known economic schools which, are offered, unlike widespread looks to these theories, allowed to investigate, as a sphere and depth of intervention from the state changed in economic processes at implementation by him economic and social functions. Expedience of the use of theories of economic schools is grounded in practice, that will help to produce the regulative measures of overcoming of the negative phenomena in an economy, and also possibility to forecast development of regions.

Keywords: state, functions of the state, financially-budgetary adjusting, economic theories.

УДК 338.2

Доц. Ю.М. Кушнірчук, канд. екон. наук – Львівський ДУВС

ЕВОЛЮЦІЙНИЙ ШЛЯХ РОЗВИТКУ ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Системно проаналізовано етапи становлення податкової системи України. Структуровані зміни в податковій системі за організаційною та інституційною складовими. Розмежовано способи розвитку системи на еволюційний та революційний. На основі вивчення законодавства України у галузі оподаткування доведено еволюційний розвиток вітчизняної податкової системи. Проведено класифікацію податкових реформ за глибиною перетворень податкової системи.

Ключові слова: податкова система, система оподаткування, податковий механізм, податкова реформа.

Вступ. Світова фінансово-економічна криза, породжена глобалізацією, інтенсифікацією розвитку інформаційних систем, домінуванням фінансових ресурсів над іншими видами економічних ресурсів, системними проблемами в економіках, диспропорціях у розвитку галузей тощо, доводить логічність та об'єктивність кейнсіанських тверджень про необхідність державного регулювання економіки, зокрема одного із його найдієвіших опосередкованих методів – податкового регулювання.

Постановка завдання і мета дослідження. Податкове регулювання є інструментом непрямого впливу на перерозподіл продукту в суспільстві. Застосування механізмів податкового регулювання дає змогу впливати на економічні процеси у суспільстві, не застосовуючи жорсткі адміністративні методи як опосередковано через вилучення частини валового внутрішнього продукту, так і прямо – через фінансування соціальних заходів, субсидування із бюджету тощо.

В умовах проведення антикризової політики постає питання застосування адекватних та оптимальних механізмів податкового регулювання. Отже, необхідно провести заходи у галузі реформування податкової системи, для підвищення ефективності яких необхідно здійснити вивчення історичного досвіду цих процесів у нашій державі.

Метою дослідження є системне вивчення етапів реформування податкової системи України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вагомий внесок у дослідження фінансових та економічних криз здійснили такі відомі економісти, як: Ж. Сисмонді, Д. Рікардо, К. Маркс, Й. Шумпетер, М. Кондратьєв, Дж. Кейнс, М. Туган-Барановський та інші, які довели, що кризи є невід'ємною рисою ринкової економіки.

Особливий внесок у дослідження необхідності державного регулювання для подолання кризових явищ здійснив Дж.М. Кейнс. Він довів, що за рахунок податків, а також державних видатків з бюджету та інших економічних важелів можна регулювати економічні процеси, досягти рівноваги між попитом і пропозицією. Кейнс Дж.М. узагальнював динамічність розвитку економіки від державного втручання, зокрема податкового регулювання, що давало змогу акумулювати необхідні інвестиційні ресурси та стимулювати сукупний попит. Отже, можливість податкового регулювання залежить від наявної податкової системи та можливості її реформування.

Податкова система України, як і будь-яка система, є множиною елементів, які взаємодіють із середовищем як єдине ціле. Проведене опрацювання досліджень видатних учених минулих століть: А. Сміта, Дж.С. Мілля, А. Вагнера, К. Еєберга, Ж.С. Сисмонді, та сучасників – О.Д. Василика, О.М. Десятнюк, Ю.Б. Іванова, А.І. Крисоватого, І.А. Майбурова, В.Н. Мельника, В.М. Опаріна, М.В. Романовського, Н.В. Ушака та багатьох інших дає змогу стверджувати, що еволюціонувало і саме поняття податкової системи від розуміння його як певної сукупності податків зборів та інших обов'язкових платежів до більш широкого, що також охоплює податковий механізм, основні принципи оподаткування, органи державної влади, що здійснюють управління у сфері оподаткування тощо, які певним чином взаємодіють (рис. 1).

Отже, розглядаючи етапи формування податкової системи України, варто звернути увагу не лише на еволюцію системи оподаткування, а й на інші компоненти податкової системи, зокрема на еволюцію його інституційної підсистеми.

Виклад основних результатів дослідження. Завдяки вивченню вітчизняного фіскального законодавства, процес становлення податкової системи України можна структурувати за двома блоками залежно від скерованості реформуючих заходів: перший – зміни в організаційній структурі, що враховує реформування системи оподаткування, податкового механізму тощо та другий – зміни в інституційній структурі, які включають реформування податкової служби, процесу податкової роботи та ін. (рис. 2).

Враховуючи системний підхід, можна констатувати той факт, що система загалом може розвиватися двома способами еволюційно та революційно (рис. 3).

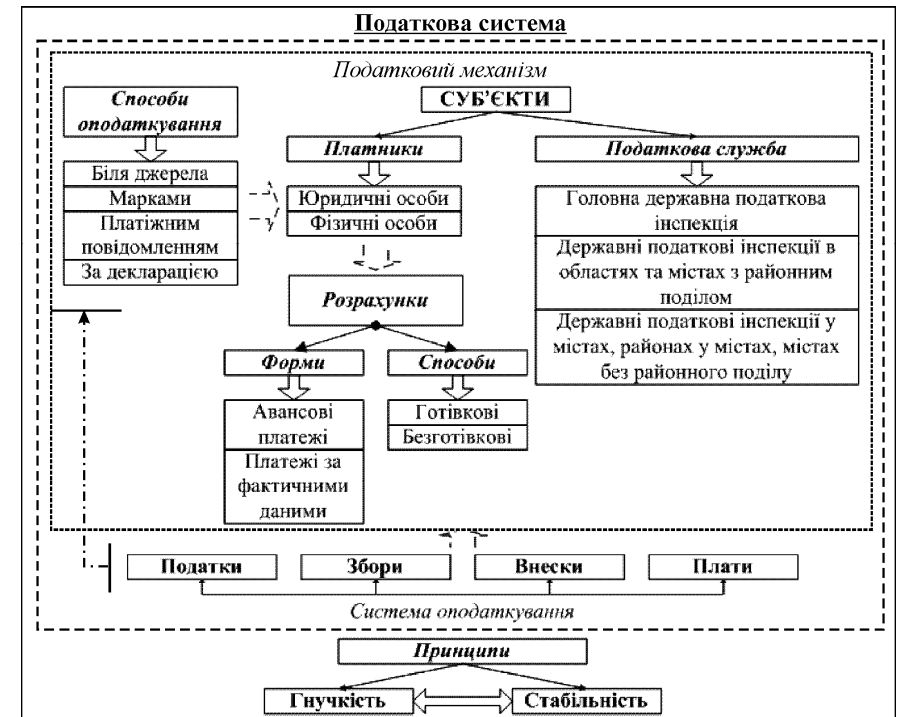

Рис. 1. Компоненти податкової системи

Проведене дослідження етапів становлення податкової системи в незалежній Україні дає змогу стверджувати, що вітчизняна податкова система розвивалась еволюційним шляхом, оскільки не відбувалось кардинальних реформ, які докорінно змінювали б існуючу систему, а лише поступальні зміни певних її компонент.

Аналіз та оцінка змін, що запроваджувались як в організаційній так і в інституційній структурах податкової системи в Україні, дає змогу здійснити класифікацію податкових реформ за ознакою глибини перетворень та вдосконалень податкової системи на: формальні реформи, адже за таких заходів відбувається лише формальне законодавче закріплення основних засад системи оподаткування завдяки набуттю незалежності держави; часткове реформування податкового механізму на основі досвіду й практики, що склались в Україні; структурні зрушення, зокрема запровадження альтернативних систем оподаткування, які створили нові умови для функціонування суб'єктів малого підприємництва тощо, а також кардинальні реформи, які не відбувалися в Україні, такі дії передбачають докорінну перебудову податкової системи країни як у частині модернізації системи оподаткування, так і в інституційній структурі (рис. 4).

Висновки. Нині процес реформування податкової системи є незавершеним, адже з метою підвищення ефективності її функціонування необхідно є адаптація вітчизняної податкової системи до вимог світових стандартів шляхом зміни як її структури, так і характеристик, оскільки податкова система постійно взаємодіє з економічним середовищем на різних рівнях.

Становлення податкової системи України	
Зміни в організаційній структурі	Зміни в інституційній структурі
1991 р. – започатковано становлення вітчизняної системи оподаткування, закріплено принципи оподаткування податки, збори інші обов'язкові платежі, а також права, обов'язки і відповідальність платників [3].	1990 р. – утворена Податкова служба України у складі Міністерства фінансів [1]. Законодавчо закріплені статус, функції та правові основи діяльності податкової служби в Україні [2].
1992 р. – податкові платежі регламентуються декретами Кабінету міністрів України. Валовий прибуток підприємства оподатковується на рівні 30%, передбачені пільги для інвестиційно-інноваційної діяльності [4]. Ставку ПДВ встановлено на рівні 28 % [5]. Ставка прибуткового податку з громадян становила 30 % у 1991-1992 рр., а мінімальна – 13% у 1991 р. та 12% у 1992 р.	1993 - удосконалено структуру податкових органів та методи контролю [9], [10], [11].
1993 р. – остаточно узаконена система місцевих податків і зборів. Ставку ПДВ спочатку знижено до 20% [6], проте згодом знову підвищено до 28 % [7]. Ставки прибуткового податку з громадян кілька разів переглядалися, внаслідок чого максимальну ставку було підвищено до 60 % (з 1 червня 1993 р.) і до 90 % (1 грудня 1993 р.). При цьому мінімальна ставка податку знизилась до 10 %. До існуючих податків доданий податок на промисел.	1994 - запроваджено автоматизований банк даних для забезпечення єдиного державного обліку фізичних осіб [14].
1994 р. – об'єктом оподаткування визначено балансовий прибуток платника податку, ставка встановлена на рівні 30% [12]. Відбулося зниження ставки ПДВ до 20% [13]. Запроваджено марки акцизного збору для контролю за виробництвом і реалізацією алкогольних та тютюнових виробів.	1996 р. – вихід державної податкової адміністрації зі складу Міністерства фінансів і відокремлення у самостійний орган виконавчої влади, а також створення податкової поліції [15], [16], [17].
1997 р. – проведено чітке розмежування загальнодержавних від місцевих податків та зборів [18]. Об'єктом оподаткування податком на прибуток підприємств стає прибуток, який визначається шляхом зменшення суми скоригованого валового доходу звітного періоду на суму валових витрат платника податку і суму амортизаційних відрахувань [19].	1998 - відбулась остаточна легітимізація податкової служби в Україні, таким чином, до її складу увійшли: Державна податкова адміністрація України; державні податкові адміністрації в АР Крим, областях, містах Києві та Севастополі; державні податкові інспекції в районах, містах, районах у містах [22], [23]. Підрозділ податкової поліції почав називатися податковою міліцією.
1998 р. – запроваджено альтернативні системи оподаткування – єдиний податок та фіксований сільськогосподарський податок [20], [21].	1999 р. – для підготовки фахівців галузі створений відомчий вищий навчальний заклад [24].
2003 р. – запроваджено єдину ставку податку з доходів фізичних осіб – 13%, застосування податкового кредиту, податкові соціальні пільги, новий порядок перерахування податку до бюджету [30].	2000 р. – у складі Державної податкової служби утворено Департамент розвитку та модернізації державної податкової служби [25], [26].
2004 р. – зменшено ставку податку на прибуток підприємств до 25% [31].	2001 р. – у складі Державної податкової адміністрації України утворено Департамент з питань адміністрування акцизного збору і контролю за виробництвом та обігом підакцизних товарів [27], [28] та Департамент боротьби з відмиванням доходів, одержаних злочинним шляхом [29].
2008 р. – з метою зниження обсягів вилучення коштів з обороту суб'єктів підприємницької діяльності прийнято низку заходів щодо своєчасного відшкодування ПДВ [33].	2007 р. – у складі ДПА України утворено Інформаційно-довідковий департамент державної податкової служби, створено єдину базу податкових знань [32]. На базі Управління по боротьбі з корупцією в органах державної податкової служби утворено Управління внутрішньої безпеки. Департамент з питань адміністрування акцизного збору і контролю за виробництвом та обігом підакцизних товарів реорганізований у Департамент контролю за виробництвом та обігом спириту, алкогольних напоїв.
2010 р. – відбулась кодифікація податкового законодавства, скасовано низку малоефективних податкових форм [36].	2010 р. – розпочато реорганізацію Державної податкової адміністрації України у Державну податкову службу України та затверджено склад комісії з проведення реорганізації Державної податкової адміністрації України [34], [35].

Рис. 2. Становлення податкової системи України

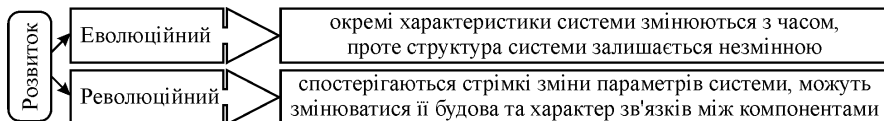

Рис. 3. Способи розвитку системи

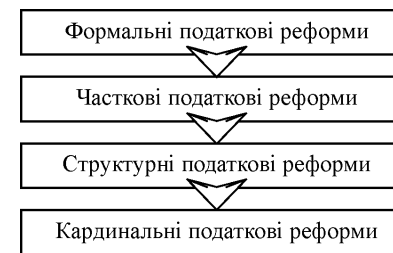

Рис. 4. Види податкових реформ

Література

- Рада Міністрів України. Постанова. Про створення державної податкової служби в Українській РСР: від 12.04.1990 р., № 74 / Офіційний веб-сайт Верховної ради України. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=74-90-%EF>. – (втратив чинність).
- Закон України "Про державну податкову службу в Україні: від 04.12.1990 р., № 509-XII / Професійна юридична система Мега-Нау. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.zakon.nau.ua/doc/?code=509-12>
- Українська РСР. Закон "Про систему оподаткування: від 25.06.1991 р., № 1251-XII / Офіційний веб-сайт Верховної ради України. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=3904-12>. – (втратив чинність).
- Декрет Кабінету Міністрів України "Про податок на прибуток підприємств і організацій: від 26.12.1992 р № 12-92 / Портал: Ліга Закон. [Електронний ресурс]. – Доступний з http://www.search.ligazakon.ua/_doc2.nsf/link1/KMD92012.html. – (втратив чинність).
- Закон України "Про податок на добавлену вартість: від 20.12.1991 р., № 2007-XII / Офіційний веб-сайт Верховної ради України. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2007-12>. – (діючий).
- Декрет Кабінету Міністрів України "Про податок на добавлену вартість: від 26.12.1992 р., № 14-92 / Офіційний веб-сайт Верховної ради України. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.zakon2.rada.gov.ua/laws/show/14-92>. – (втратив чинність).
- Закон України "Про Державний бюджет України на 1993 рік: від 09.04.1993 р., № 3091-XII / Офіційний веб-сайт Верховної ради України. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=3091-12>
- Декрет Кабінету Міністрів України "Про місцеві податки і збори: від 20.05.1993 р., № 56-93 / Портал: Ліга Закон. [Електронний ресурс]. – Доступний з http://www.search.ligazakon.ua/_doc2.nsf/link1/KMD93056.html. – (втратив чинність).
- Закон України "Про внесення змін і доповнень до Закону України "Про державну податкову службу в Україні": від 24.12.1993 р., № 3813-XII / Професійна юридична система Мега-Нау. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.zakon.nau.ua/doc/?code=3813-12>
- Постанова Кабінету Міністрів України "Про вдосконалення діяльності державної податкової служби та зміцнення її матеріально-технічної бази: від 24.07.1993 р., № 570 / Офіційний веб-сайт Верховної ради України. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=570-93-%EF>
- Закон України "Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю: від 30.06.1993 р., № 3341-XII / Офіційний веб-сайт Верховної ради України. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=3341-12>
- Закон України "Про оподаткування прибутку підприємств: від 28.12.1994 р., № 334/94-ВР / Офіційний веб-сайт Верховної ради України. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=334%2F94-%E2%F0&ed=19941228>. – (втратив чинність).
- Закон України "Про Державний бюджет на 1994 рік: від 01.02.1994 р., № 3898-XII / Офіційний веб-сайт Верховної ради України. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=3898-12>

14. Закон України "Про Державний реєстр фізичних осіб – платників податків та інших обов'язкових платежів: від 22.12.1994 р., № 320/94-ВР / Офіційний веб-сайт Верховної ради України. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=320%2F94-%E2%F0>. – (втратив чинність).

15. Указ Президент України "Про утворення Державної податкової адміністрації України та місцевих державних податкових адміністрацій: від 22.08.1996 р., № 760/96 / Інформаційно-правовий портал Закони України. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.uazakon.com/document/spart88/inx88951.htm>

16. Президент України. Указ. Питання державних податкових адміністрацій: від 30.10.1996 р., № 1013/96 / Офіційний веб-сайт Верховної ради України. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1013%2F96>

17. Постанова Кабінету Міністрів України "Про забезпечення діяльності Державної податкової адміністрації України: від 15.11.1996 р., № 1385 / Офіційний веб-сайт Верховної ради України. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1385-96-%EF>

18. Закон України "Про зміни до Закону України "Про систему оподаткування": від 19.04.1997 р., № 221/97-ВР / Офіційний веб-сайт Верховної ради України. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=221%2F97-%E2%F0>. – (втратив чинність).

19. Закон України "Про внесення змін до Закону України "Про оподаткування прибутку підприємств": від 22.05.1997 р., № 283/97-ВР / Офіційний веб-сайт Верховної ради України. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.zakon2.rada.gov.ua/laws/show/283/97-%D0%B2%D1%80>. – (втратив чинність).

20. Указ Президент України "Про спрощену систему оподаткування, обліку та звітності суб'єктів малого підприємництва: від 03.07.1998 р., № 727/98 / Офіційний веб-сайт Верховної ради України. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=727%2F98&ed=19980703>.

21. Закон України "Про фіксований сільськогосподарський податок: від 18.06.1998 р., № 652/98 / Офіційний веб-сайт Верховної ради України. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=652%2F98>. – (втратив чинність).

22. Закон України "Про внесення змін до Закону України "Про державну податкову службу в Україні": від 05.02.1998 р., № 83/98 / Офіційний веб-сайт Верховної ради України. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=83%2F98-%E2%F0&ed=19980205>

23. Закон України "Про внесення змін до Кримінально-процесуального кодексу України та деяких інших законодавчих актів України у зв'язку з утворенням податкової міліції: від 05.02.1998 р., № 85/98 / Офіційний веб-сайт Верховної ради України. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=85%2F98-%E2%F0&ed=19980205>

24. Постанова Кабінету Міністрів України "Про створення Академії державної податкової служби України: від 21.12.1999 р., № 2346 / Офіційний веб-сайт Верховної ради України. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2346-99-%EF>

25. Закон України "Про порядок погашення зобов'язань платників податків перед бюджетами та державними цільовими фондами: від 21.12.2000 р., № 2181 III / Офіційний веб-сайт Верховної ради України. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2181-14&ed=20001221>. – (втратив чинність).

26. Постанова Кабінету Міністрів України "Про утворення Департаменту розвитку та модернізації державної податкової служби України: від 19.09.2000 р., № 1454 / Офіційний веб-сайт Верховної ради України. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1454-2000-%EF>

27. Указ Президент України "Про посилення державного контролю за виробництвом та обігом спирту, алкогольних напоїв і тютюнових виробів: від 11.07.2001 р., № 510/2001 / Офіційний веб-сайт Верховної ради України. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=510%2F2001>

28. Постанова Кабінету Міністрів України "Про заходи щодо посилення державного контролю за виробництвом та обігом спирту, алкогольних напоїв і тютюнових виробів та

справляння тютюнових виробів: від 07.08.2001 р., № 940 // Офіційний вісник України. – 2001, № 32. – ст. 1469.

29. Указ Президент України "Про додаткові заходи щодо боротьби з відмиванням доходів, одержаних злочинним шляхом: від 19.07.2001 р., № 532/2001 / Офіційний веб-сайт Верховної ради України. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=532%2F2001>

30. Закон України "Про податок з доходів фізичних осіб: від 22.05.2003 р., № 889 IV / Офіційний веб-сайт Верховної ради України. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=889-15&ed=20030522>. – (втратив чинність).

31. Закон України "Про внесення змін до Закону України "Про оподаткування прибутку підприємств": від 01.07.2004 р., № 1957-IV / Офіційний веб-сайт Верховної ради України. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1957-15&ed=20040701>

32. Постанова Кабінету Міністрів України "Про утворення Інформаційно-довідкового департаменту державної податкової служби: від 15.08.2007 р., № 1049 / Офіційний веб-сайт Верховної ради України. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1049-2007-%EF>

33. Розпорядження Кабінету Міністрів України "Про заходи щодо забезпечення своєчасного відшкодування податку на додану вартість: від 02.04.2008 р., № 562-р / Офіційний веб-сайт Верховної ради України. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=562-2008-%F0>

34. Указ Президент України "Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади: від 09.12.2010 р., № 1085 / Офіційне Інтернет-представництво Президента України. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.president.gov.ua/documents/12584.html>

35. Розпорядження Кабінету Міністрів України "Про утворення комісії з проведення реорганізації та ліквідації деяких центральних органів виконавчої влади: від 10.12.2010 р., № 2219-р / Офіційний веб-сайт Верховної ради України. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2219-2010-%F0&ed=20101210>

36. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р., № 2755-VI; поточна редакція від 24.11.2011 р. на підставі 4014-17 / Офіційний веб-сайт Верховної ради України. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2755-17>

Кушнірчук Ю.М. Эволюционный путь развития налоговой системы Украины

Системно проанализированы этапы становления налоговой системы Украины. Структурированы изменения в налоговой системе за организационной и институциональной составляющими. Разграничены способы развития системы на эволюционный и революционный. На основе изучения законодательства Украины в сфере налогообложения доказано эволюционное развитие отечественной налоговой системы. Произведена классификация налоговых реформ по глубине преобразования налоговой системы.

Ключевые слова: налоговая система, система налогообложения, налоговый механизм, налоговая реформа.

Kushnirchuk Yu.M. Evolutional way of development tax system of Ukraine

Stages of formation of tax system in Ukraine are systematically analyzed. Changes in the tax system by organizational and institutional components are structured. The ways of system development on evolutionary and revolutionary were separated. The evolutionary development of the native taxation system was proved on the basis of studying of Ukrainian law in taxation sphere. The classification of tax reforms in depth of tax system transformation is provided.

Keywords: tax system, system of taxation, tax mechanism, tax reform.